

Институт за мултидисциплинарна истраживања
Београд, Кнеза Вишеслава 1

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ИНСТИТУТ ЗА МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНА ИСТРАЖИВАЊА
Институт од националног значаја за Републику Србију

Број: 3399/2
31. 12. 2025. год.
БЕОГРАД

П РА В И Л Н И К
О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Децембар 2025. године

На основу члана 3, члана 6, члана 14. и члана 46. Закона о безбедности и здрављу на раду (Сл. гласник РС бр. 35/2023 - у даљем тексту: закон) директор **ИНСТИТУТА ЗА МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНА ИСТРАЖИВАЊА**, Београд, Кнеза Вишеслава 1 (у даљем тексту: послодавац), дана **01.12.2025.** године доноси:

П Р А В И Л Н И К

О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Овим Правилником о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: правилник) уређују се одредбе безбедности и здравља на раду (у даљем тексту: БЗНР) код послодавца и то:

- I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ;
- II ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ;
- III ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ;
- IV ОБУКЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ;
- V ПРЕВЕНТИВНИ И ПЕРИОДИЧНИ ПРЕГЛЕДИ И ПРОВЕРЕ ОПРЕМЕ ЗА РАД, ПРЕЛГЕДИ И ИСПИТИВАЊА ЕЛЕКТРИЧНИХ И ГРОМОБРАНСКИХ ИНСТАЛАЦИЈА И ИСПИТИВАЊА УСЛОВА РАДНЕ СРЕДИНЕ;
- VI ЗАШТИТА ЗДРАВЉА НА РАДУ;
- VII ЛИЧНА ЗАШТИТНА ОПРЕМА;
- VIII ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ, СПАСАВАЊЕ И ЕВАКУАЦИЈА;
- IX ЕВИДЕНЦИЈЕ, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ;
- X ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА РАД;
- XI РЕГИСТАР ПОВРЕДА НА РАДУ;
- XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређује се спровођење и унапређивање БЗНР лица која учествују у радним процесима, као и лица која се затекну у радној средини код послодавца, у циљу спречавања повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом.

Члан 2.

БЗНР у складу са овим правилником јесте обезбеђивање таквих услова на раду, којима се, у највећој могућој мери, смањују повреде на раду, професионалне болести и болести у вези са радом у циљу остваривања физичког, психичког и социјалног благостања запослених.

Право на безбедност и здравље на раду

Члан 3.

Право на БЗНР код послодавца имају:

1. лица која су у радном односу и лица ангажована ван радног односа;
2. ученици и студенти који се, у складу са законом, налазе на обавезном производном раду, професионалној пракси или пактичној настави или учењу кроз рад у систему дуалног образовања;
3. лица која, у складу са законом, обављају волонтирање;
4. лица која, у складу са законом, обављају привремене и повремене послове преко омладинске, односно студентске задруге;
5. лица која су укључена на додатно образовање и обуку по упуту носиоца послова

6. лица која обављају рад у складу са посебним законима;
7. лица која се затекну у радној средни, ако је о њиховом присуству упознат послодавац.

Превентивне мере

Члан 4.

Превентивне мере у смислу закона јесу сви поступци или активности предузети или планирани у свим фазама рада код послодавца у циљу спречавања или смањења ризика на радном месту.

Члан 5.

Превентивне мере у остваривању БЗНР обезбеђују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и др. мера и средстава за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених, и/или њиховог свођења на најмању могућу меру.

Члан 6.

Превентивне мере обезбеђује послодавац полазећи од следећих начела:

- 1) избегавање ризика;
- 2) процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
- 3) отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
- 4) прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се смањила монотонија у раду и рад по унапред дефинисаном темпу, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
- 5) прилагођавања техничком напретку;
- 6) замена опасног на радном месту у радној средини безопасним или мање опасним;
- 7) развијања кохерентне политике превенције која обухвата технологију, организацију рада, услове рада, односе у радном процесу и утицај фактора у вези са радном средином;
- 8) давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- 9) одговарајућа обука запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на безбедан начин.

II ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 7.

Права, обавезе и одговорности у области БЗНР обухватају:

1. послодавца;
2. непосредне руководиоце код послодавца;
3. запослене;
4. саветника за БЗНР (у даљем тексту: саветник);
5. представника запослених за БЗНР (у даљем тексту: представник запослених);
6. посебне групе запослених.

ПОСЛОДАВАЦ

Однос обавеза и права

Члан 8.

Обавезе послодавца, у смислу закона, прописа донетих на основу закона и овог правилника, истовремено представљају права запослених у вези са спровођењем мера БЗНР.

Обавезе запослених у области БЗНР не утичу на принцип одговорности послодавца.

Одговорност послодавца

Члан 9.

Послодавац је дужан да обезбеди и спроводи превентивне мере БЗНР у складу са законом и прописима донетим на основу закона.

Послодавац је дужан да обезбеди БЗНР запосленом у свим активностима послодавца и на свим нивоима организовања рада и радног процеса.

Послодавац се не ослобађа обавеза и одговорности у вези са применом мера БЗНР одређивањем правног лица, односно предузетника са лиценцом или другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на та лица.

У случају настанка повреде на раду због елементарних непогода, озбиљне, неизбежне и непосредне опасности које су изван контроле послодавца или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим предузетим мерама од стране послодавца нису могле избећи, послодавац није одговоран у смислу овог закона.

Прилагођавање радног процеса

Члан 10.

Послодавац је дужан да:

1. радни процес прилагоди способностима запосленог у погледу БЗНР;
2. обезбеди одговарајуће услове радне средине;
3. средства за рад обезбеди да буду одговарајућа и да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Послодавац је дужан да се при планирању и увођењу нових технологија консултује са запосленима и/или представницима запослених по питањима избора опреме за рад, услова рада и радне средине и њихових последица на безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да предузме мере и обезбеди да само они запослени којима су издата одговарајућа упутства и дозволе за рад имају приступ зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог.

Финансијске обавезе послодавца

Члан 11.

Послодавац је дужан да обезбеди да спровођење мера БЗНР не проузрокује финансијске трошкове за запосленог и представника запослених.

Организовање рада и радног процеса

Члан 12.

Послодавац је дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених, укључујући пружање информација и обуке запослених, као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства.

Послодавац је дужан да обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог и у току рада, избором радних и производних метода којима се обезбеђује заштита живота и здравља на раду.

Послодавац је дужан да прилагоди превентивне мере из става 1. овог члана узимајући у обзир промењене околности у циљу побољшања постојећег стања.

Обавезе послодавца

Члан 13.

Послодавац је дужан да:

- 1) актом у писаној форми именује саветника за БЗНР у складу са законом;;
- 2) запосленом одреди обављање послова на радном месту и у радној средини на којима су спроведене мере БЗНР;
- 3) обавештава запослене и представнике запослених о опасностима и штетностима које могу да доведу до повреда на раду и оштећења здравља који настају увођењем нових технологија и средстава за рад и да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за БЗНР;
- 4) обучава запослене за безбедан и здрав рад;
- 5) обезбеди запосленима коришћење личне заштитне опреме (у даљем тексту: ЛЗО) у складу са актом о процени ризика;
- 6) обезбеди одржавање средстава за рад и ЛЗО у исправном стању и искључи из употребе средства за рад и ЛЗО на којима настану промене због којих постоје ризици за безбедност и здравље запослених;
- 7) ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине;
- 8) обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са законом;
- 9) обезбеди пружање прве помоћи, као и да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи;
- 10) заустави сваку врсту рада који представља озбиљну, неизбежну и непосредну опасност по живот или здравље запослених.

Процена ризика

Члан 14.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места у радној средини и да утврди начин, мере и рокове за отклањање или смањење ризика на најмању могућу меру.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика за сва радна места на којима ученици обављају професионалну праксу или практичну наставу или учење кроз рад у систему дуалног образовања у складу са законом који уређује дуално образовање.

Послодавац је дужан да обезбеди да мере утврђене актом о процени ризика буду интегрисане у све активности послодавца и на свим нивоима.

Послодавац је дужан да измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности или штетности и промене нивоа ризика у радном процесу, увођења новог радног места и нове технологије и промене услова радне средине.

Услови за рад на радним местима са повећаним ризиком

Члан 15.

Послодавац је дужан да актом о процени ризика, на основу непристрасне оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада, одреди посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени на радним местима са повећаним ризиком.

Послодавац је дужан да здравственој установи из става 1. овог члана, коју ангажује, обезбеди услове за самостално и непристрасно обављање послова заштите здравља запослених.

Озбиљна, неизбежна и непосредна опасност

Члан 16.

Озбиљна, неизбежна и непосредна опасност јесте конкретна, реална и постојећа опасност која, у складу са тренутним научним и техничким знањима, не може бити искључена односно ограничена.

Послодавац је дужан да што је могуће пре обавести све запослене, који јесу или који би могли да буду изложени озбиљној, неизбежној и непосредној опасности, о присутним ризицима и мерама које су предузете или ће бити предузете у циљу заштите.

Послодавац је дужан да предузме мере и изда упутства како би омогућио запосленима да у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности престану да раде и/или одмах напусте радно место и оду на безбедно место.

Послодавац не сме захтевати од запослених да се врате на радно место у радној средини у којој и даље постоји озбиљна, неизбежна и непосредна опасност.

Извештавање инспекције

Члан 17.

Послодавац је дужан да, најмање 8 дана пре почетка рада, надлежну инспекцију рада извести о:

- 1) почетку свога рада;
- 2) раду одвојене јединице;
- 3) свакој промени технолошкој поступка, уколико се тим променама мењају услови рада.

Извођење хитних радова

Члан 18.

У случају извођења хитних радова на инфраструктурним објектима ради отклањања кварова или изненадног и неконтролисаног догађаја на објекту послодавац је дужан да одмах, од настанка, усмено и у писаној форми пријави надлежној инспекцији рада извођење хитних радова, као и да при извођењу хитних радова и санације примењује мере у складу са актом о процени ризика.

Пријаву из става 1. овог члана послодавац може доставити електронским путем.

Обавезе послодавца при подели радног простора

Члан 19.

Када два или више послодаваца у обављању послова деле радни простор, односно када запослени више послодаваца истовремено обављају послове у истом радном простору, послодавци су дужни да сарађују у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених.

Послодавци из става 1. овог члана дужни су да, узимајући у обзир природу послова које обављају, координирају активности у вези са применом мера за отклањање ризика од повређивања, односно оштећења здравља запослених, као и да обавештавају један другог и своје запослене и/или представнике запослених о тим ризицима и мерама за њихово отклањање.

Начин остваривања сарадње из става 1. и става 2. овог члана послодавци утврђују писаним споразумом, закљученим пре почетка обављања послова.

Споразумом из става 3. овог члана одређује се лице за координацију спровођења заједничких мера којима се обезбеђује безбедност и здравље свих запослених.

Приступ радном процесу

Члан 20.

Послодавац је дужан да предузме мере за спречавање приступа у круг објекта који се користи као радни и помоћни простор, укључујући и објекат на отвореном простору, лицима и возилима која немају основа да се налазе у њима.

Промена радног процеса

Члан 21.

Послодавац је дужан да при свакој промени радног процеса средства за рад прилагоди том радном процесу пре почетка рада.

Рад од куће и рад на даљину

Члан 22.

Приликом рада од куће и рада на даљину послодавац је дужан да обезбеди БЗНР у сарадњи са запосленим, при чему је послодавац дужан да утврди услове за безбедан и здрав рад, средства за рад издата од стране послодавца, да дефинише радни процес у вези са извршењем послова за које је запослени задужен и пропише превентивне мере за безбедан и здрав рад.

Члан 23.

Послодавац може да донесе акт о процени ризика за рад од куће и рад на даљину у писаној форми уз учешће запосленог.

Запослени је дужан да обавести послодавца о испуњености услова потребних за безбедан и здрав рад у складу са актом о процени ризика, као и да благовремено обавести послодавца о свакој накнадној промени услова.

Употреба средстава за рад и личне заштитне опреме

Члан 24.

Послодавац је дужан да запосленима обезбеди и изда на употребу средства за рад и ЛЗО у

Документацију за опрему за рад и личну заштитну опрему

Члан 25.

Послодавац може да запосленима изда на употребу ЛЗО, само ако је усаглашена са прописаним техничким захтевима, ако је њена усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако је означена у складу са прописима и ако је прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.

Послодавац који је запосленима издао на употребу опрему за рад пре ступања на снагу прописа којим је утврђена обавеза из става 1. овог члана, дужан је да обезбеди упутство за њихову употребу и одржавање.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленима упутства за безбедан и здрав рад по прописима о БЗнР за употребу опреме за рад.

Послодавац је дужан да обезбеди превод документације из става 3. овог члана на језик који запослени разуме.

Документација за хемијске материје

Члан 26.

Послодавац може да запосленима да на коришћење опасне хемијске материје и друге хемијске материје за које је прописана обавеза израде и достављања безбедносног листа само ако му је уз хемијску материју учинио доступним безбедносни лист, ако је обезбедио све мере које произлазе из садржаја безбедносног листа, као и додатне мере о условима којима се обезбеђује БЗнР у складу са прописима којима се уређују хемикалије.

Послодавац је дужан да обезбеди превод безбедносног листа на језик који запослени разуме, као и да омогући запосленом приступ подацима садржаним у безбедносном листу.

Опште призната мера

Члан 27.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере БЗнР, послодавац, до доношења одговарајућих прописа, примењује опште признате мере којима се обезбеђује БЗнР запослених.

Опште признатом мером, у смислу ст. 1. овог члана, сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.

Програм о поступном отклањању недостатака

Члан 28.

Ako aktom o proceni rizika utvrdi nedostatke u oblasti BZnR za čije su otklanjanje potrebna veća investiciona ulaganja, a život i zdravlje zaposlenog nisu teže ugroženi, poslodavac je dužan da sačini poseban program o postupnom otklanjanju nedostataka i utvrdi rokove za realizaciju programa.

НЕПОСРЕДНИ РУКОВОДИОЦИ КОД ПОСЛОДАВЦА

Члан 29.

посебне обавезе и одговорности у вези са свакодневним праћењем и контролом примене мера БЗНР од стране запослених у организационој јединици у којој руководе.

Члан 30.

Руководиоци код послодавца имају следеће обавезе и одговорности:

1. активно учествују у доношењу акта о процени ризика, његовим изменама и допунама;
2. свакодневно прате и контролишу примену превентивних мера БЗНР од стране запослених (у организационој јединици у којој руководе);
3. предузимају и налажу неопходне мере у циљу спровођења превентивних мера БЗНР;
4. контролишу употребу ЛЗО од стране запослених (у организационој јединици у којој руководе);
5. забрањују рад у случајевима када утврде да постоји непосредна опасност по живот и здравље запослених због тога што нису спроведене мере БЗНР;
6. одмах по сазнању, пријављују послодавцу и саветнику сваку повреду на раду која се догоди у организационој јединици у којој руководе, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених;
7. налажу проверу са циљем да се утврди да ли је запослени под утицајем алкохола или других средстава зависности;
8. удаљавају из процеса рада запосленог који је под утицајем алкохола, других средстава зависности или пуши на недозвољеним местима;
9. воде рачуна о уредности радних места и не дозвољавају закрченост пролаза и путева;
10. повређеном или нагло оболелом лицу организују превоз до најближе здравствене установе;
11. у случају пожара и других ванредних догађаја организује гашење, евакуацију и спасавање лица и имовине и благовремено извештавају ватрогасну јединицу и друге државне органе;
12. свакодневно извештавају саветника о стању БЗНР у организационој јединици у којој руководе;
13. спроводе и све друге мере БЗНР у циљу заштите живота и здравља запослених.

ЗАПОСЛЕНИ

Права запосленог

Члан 31.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама БЗНР на радном месту на које је одређен, као и да се обучи за њихово спровођење.

Запослени има право да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима БЗНР.

Запослени има право и обавезу да редовно контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити и прописима о БЗНР.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује послодавац.

Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја здравствене установе која обавља делатност медицине рада којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

Права запосленог да одбије да ради

Члан 32.

1. ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
2. ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком;
3. ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, на радном месту на које га је послодавац одредио;
4. дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
5. на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за БЗНР;
6. ако му није издата дозвола за рад, за обављање послова за које је издавање исте прописано.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писаним захтевом обрати послодавцу ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако послодавац не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а послодавац сматра да захтев запосленог није оправдан, послодавац је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

Права запосленог да напусти радно место

Члан 33.

Послодавац је дужан да обезбеди да сви запослени буду обучени да предузму одговарајуће кораке у складу са својим знањем и техничким средствима, која су им на располагању у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности по њихову безбедност и/или безбедност других и у случају када непосредни руководиоца, који је одговоран, није присутан, да би избегли последице опасности.

Када му прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину.

У случају из става 2. овог члана запослени који престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу, односно неће бити стављен у било какву неповољну ситуацију, осим у случају да је штету проузроковао намерно или из крајње непажње.

Обавезе запосленог

Члан 34.

Запослени је обавезан да:

- 1) води рачуна о сопственој БЗНР, као и о безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од страбе послодавца;
- 2) примењује прописане мере за БЗНР;
- 3) наменски користи средства за рад и ЛЗО;
- 4) пре почетка рада, прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и ЛЗО и да у случају уочених недостатака извести послодавца или непосредног руководиоца;
- 5) пре напуштања, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожава друге запослене.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Обавезе запосленог да сарађује

Члан 35.

Запослени има обавезу да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца, односно непосредног руководиоца о неправилностима, опасностима, штетностима или о другим недостацима у спровођењу мера БЗНР који би на радном месту могли да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених и других лица.

Ако послодавац после добијеног обавештења из става 1. овог члана не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од 8 дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за БЗНР, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему обавештава саветника и представника запослених.

Запослени је дужан да сарађује са послодавцем и саветником, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на коме ради.

САВЕТНИК ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 36.

Саветник обавља послове у складу са законом, а нарочито:

- 1) спроводи и учествује у поступку процене ризика;
- 2) учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководиоца;
- 3) врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и ЛЗО;
- 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 5) организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
- 6) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- 7) редлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- 8) прати и контролише примену мера БЗНР у складу са организацијом послова БЗНР код послодавца;
- 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 10) организује и спроводи обуку:
 - (1) запослених и других лица у складу са овим законом,
 - (2) представника запослених,
 - (3) руководиоца;
- 11) припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
- 12) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад;
- 13) организује лекарске прегледе запослених;
- 14) сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области БЗНР;
- 15) сарађује са представницима запослених по свим питањима у области БЗНР код послодавца;

17) прати промену прописа и врши усклађивање аката послодавца, прати стандарде и технички напредак у области БЗНР.

Саветник за безбедност и здравље на раду је дужан да у делатностима из члана 48. закона свакодневно прати, контролише и извештава послодавца о примени мера за безбедност и здравље код послодавца у складу са организацијом послова БЗНР код послодавца и овим правилником.

Саветник је дужан да у писаној форми извести послодавца и представника запослених о забрани из става 1. тачка 12) овог члана.

Ако послодавац, и поред забране у смислу става 1. тачка 12) овог члана, наложи запосленом да настави рад или употребу средства за рад, саветник је дужан да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.

Саветник је дужан је да континуирано усавршава знања у области БЗНР.

ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Избор представника запослених

Члан 37.

Запослени код послодавца имају право да изаберу једног или више представника запослених за БЗНР.

Послодавац је дужан да најмање једном представнику запослених омогући одсуство са рада у обављању послова његовог радног места у трајању од најмање 5 часова рада месечно с правом на накнаду зараде која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио на пословима радног места, као и да обезбеди техничко-просторне услове у складу са просторним и финансијским могућностима, ради обављања активности представника запослених.

Обавеза консултовања

Члан 38.

Послодавац је дужан да запосленима, представнику запослених омогући да буду консултовани унапред и благовремено у вези:

1. свих мера које утичу или могу да утичу на безбедност и здравље запослених;
2. организовања послова БЗНР и одређивања запослених за пружање прве помоћи;
3. доношења аката који се односе на БЗНР;
4. планирања и организовања обуке запослених за БЗНР.

Послодавац је дужан да представнику запослених и одбору омогући увид у све акте који се односе на БЗНР.

Обавеза информисања

Члан 39.

Послодавац је дужан да запослене или представнике запослених упозна са:

1. ризицима на радном месту у радној средини и превентивним мерама БЗНР и активностима које се односе на технолошки и радни процес код послодавца
2. предузетим мерама инспекције рада;
3. евиденцијама о повредама на раду и професионалним болестима и о предузетим мерама за БЗНР;

Обавеза сарадње

Члан 40.

Послодавац и представник запослених дужни су да међусобно сарађују о свим питањим БЗНР.

ПОСЕБНЕ ГРУПЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 41.

Посебна права, обавезе и мере у вези са БЗНР младих (нарочито у вези са њиховим психичким и телесним развојем), жена које раде на радном месту са повећаним ризиком који би могао да им угрози остваривање материнства, особа са инвалидитетом и запослених код којих је утврђена професионална болест - уређује се законом, другим прописима и овим правилником.

Члан 42.

Запослени млађи од 18 година живота (деца) не може да ради на пословима:

- 1) на којима се обавља нарочито тежак физички рад, рад под земљом, под водом или на великој висини;
- 2) који укључују излагање штетном зрачењу или средствима која су отровна, канцерогена или која проузрокују наследна обољења, као и ризик по здравље због хладноће, топлоте, буке или вибрације;
- 3) који би, на основу налаза надлежног здравственог органа, могли штетно и са повећаним ризиком да утичу на његово здравље и живот с обзиром на његове психофизичке способности.

Запослени између навршене 18 и 21 године живота (млади) може да ради на пословима из става 1. тачка 1) и тачка 2) овог члана само на основу налаза надлежног здравственог органа којим се утврђује да такав рад није штетан за његово здравље.

Члан 43.

Пуно радно време запосленог млађег од 18 година живота не може да се утврди у трајању дужем од 35 часова недељно, нити дужем од 8 часова дневно.

Забрањен је прековремени рад и прерасподела радног времена запосленог који је млађи од 18 година живота.

Запослени млађи од 18 година живота не може да ради ноћу, осим када је неопходно да се настави рад прекинут услед више силе, под условом да такав рад траје одређено време и да мора да се заврши без одлагања, а послодавац нема на располагању у довољном броју друге пунолетне запослене.

Послодавац је дужан да у случају из става 3. овог члана обезбеди надзор над радом запосленог млађег од 18 година живота од стране пунолетног запосленог.

Члан 44.

Запослена за време трудноће и запослена која доји дете не може да ради на пословима који су, по налазу надлежног здравственог органа, штетни за њено здравље и здравље детета, а нарочито на пословима који захтевају подизање терета или на којима постоји штетно зрачење или изложеност екстремним температурама и вибрацијама.

Послодавац је дужан да запосленој из става 1. овог члана обезбеди обављање других одговарајућих послова, а ако таквих послова нема, да је упути на плаћено одсуство.

Запослена за време трудноће и запослена која доји дете не може да ради прековремено и ноћу, ако би такав рад био штетан за њено здравље и здравље детета, на основу налаза надлежног здравственог органа.

Члан 45.

Послодавац је дужан да запосленом инвалиду рада и професионално оболелом запосленом обезбеди обављање послова према преосталој радној способности, односно обезбеди обављање другог одговарајућег посла у складу са његовом здравственом способношћу.

III ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 46.

Послодавац је дужан да организује послове БЗНР, у складу са законом.

Одлуком директора у писменој форми потребно је одредити саветника за БЗНР.

О избору саветника, на одговарајући начин, потребно је обавестити све запослене.

Члан 47.

Послодавац је дужан да омогући саветнику независно и самостално обављање послова у складу са законом и приступ свим потребним подацима у области БЗНР.

Саветник је непосредно одговоран послодавцу код кога обавља те послове и не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са законом.

Свакодневно праћење и контрола примене мера безбедности и здравља на раду

Члан 48.

Свакодневно праћење и контролу примене мера БЗНР послодавац реализује преко непосредних руководилаца и ангажованог саветника.

Члан 49.

Непосредни руководилац свакодневно обавља послове из члана 29. овог правилника и о свим неправилностима над применом мера БЗНР од стране запослених којима руководи, као и о опасним појавама, озбиљним, неизбежним и непосредним опасностима и свим повредама на раду које се догоде код послодавца у организационој јединици у којој руководи, обавештава ангажованог саветника.

На основу примљене информације, саветник израђује дневни извештај о примени мера за БЗНР (образац 7 који је прописало надлежно министарство) и прописује мере за отклањање утврђених неправилности.

IV ОБУКЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Обука запослених за безбедан и здрав рад

Члан 50.

Послодавац је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад:

- 3) приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад;
- 4) код промене радног процеса.

Послодавац је дужан да запосленог у току обуке за безбедан и здрав рад упозна са ризицима на радном месту на које га одређује и о конкретним мерама за БЗНР у складу са актом о процени ризика.

Обуку из става 1. овог члана послодавац обезбеђује у току радног времена, а трошкови обуке обезбеђују се из средстава послодавца и не могу бити на терет запосленог.

Обука за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођена специфичностима његовог радног места и спроводи се по програму, чији садржај послодавац мора, када је то потребно, да обнавља и мења.

Ако послодавац одреди запосленом да обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог обучи за безбедан и здрав рад на сваком од тих радних места.

Послодавац код кога под његовим надзором и руковођењем, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обављају рад запослени другог послодавца, дужан је да те запослене обучи за безбедан и здрав рад, у складу са овим законом.

Члан 51.

Обуку запослених за безбедан и здрав рад послодавац обавља у складу са програмом обуке за безбедан и здрав рад, који садржи општи и посебни део.

Општи део програма обуке обухвата упознавање запослених са правима, обавезама и одговорностима у области БЗНР из закона и подзаконских прописа, као и упознавање са општим актима послодавца у области БЗНР.

Посебни део програма обуке обухвата упознавање са свим потенцијалним опасностима и штетностима на радном месту, процењеним ризицима и мерама за безбедан и здрав рад.

Члан 52.

Ради увида у стање обучености запосленог за безбедан и здрав рад и правилно коришћење ЛЗО, обавезно је вођење евиденције коју је прописало надлежно министарство - Образац број 6.

Периодичне обуке запослених који раде на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Обука представника запослених

Члан 53.

Представник запослених има право на обуку ради обављања активности представника запослених.

Обука представника запослених обавља се према програму обуке представника запослених, одмах по његовом избору или именовању.

Члан 54.

Ради увида у стање обучености представника запослених, обавезно је вођење евиденције која се чува у склопу кадровске евиденције запослених.

Периодичне обуке представника запослених врше се најкасније у року од 3 године од дана

Обука непосредних руководилица

Члан 55.

Обука руководилица, реализује се са циљем њиховог упознавања са правима, обавезама и одговорностима у области БЗНР, како би се осигурало свакодневно праћење и контрола примене мера БЗНР запослених којима руководе.

Обука руководилица обавља се програму обуке непосредних руководилица.

Члан 56.

Ради увида у стање обучености непосредних руководилица обавезно је вођење евиденције коју је прописало надлежно министарство - Образац број 6.

Периодичне обуке руководиоца који раде на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Додатна обука

Члан 57.

Када радни процес захтева додатну обуку запосленог за безбедан и здрав рад, послодавац је дужан да упозна запосленог о обављању радног процеса на безбедан начин, путем обавештења, упутстава или инструкција у писаној форми.

У изузетним случајевима, када запосленом прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.

У случају тешке повреде на раду, смртне повреде на раду или колективне повреде на раду са тешком или смртном повредом на раду, послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од осам дана од настанка повреде изврши додатну обуку запослених на том радном месту у организационој јединици где се повреда догодила, са обавезом обавештавања свих запослених.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослена за време трудноће, породиља и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особа са инвалидитетом и запослени код кога је утврђена професионална болест, и поред обуке за БЗНР, буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања БЗНР.

Упознавање са ризицима

Члан 58.

Послодавац је дужан да свако лице, које се налази у радној средини о чијем присуству је упознат послодавац, упозори на опасности или штетности по здравље које се јављају у радном процесу, односно на мере безбедности и здравља које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне за кретање.

Послодавац је дужан да видно обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље на раду ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у радном процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања, као и о мерама за спречавање, смањење или отклањање ризика.

V ПРЕВЕНТИВНИ И ПЕРИОДИЧНИ ПРЕГЛЕДИ И ПРОВЕРЕ ОПРЕМЕ ЗА РАД, ПРЕГЛЕДИ И ИСПИТИВАЊА ЕЛЕКТРИЧНИХ И ГРОМОБРАНСКИХ ИНСТАЛАЦИЈА И ИСПИТИВАЊА УСЛОВА РАДНЕ СРЕДИНЕ

Прегледи и провере опреме за рад и прегледи и испитивања електричних и громобранских инсталација

Члан 59.

Превентивним и периодичним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација проверава се и утврђује да ли су на опреми за рад која се користи у процесу рада, примењене мере БЗНР утврђене прописима у области БЗНР, техничким прописима, стандардима и упутствима произвођача.

Прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација врши правно лице са лиценцом за обављање послова прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, које поседује одговарајуће инструменте и уређаје за обављање прегледа и провере, наведене са техничким к-кама у прихваћеној методологији.

Члан 60.

Опрема за рад која подлеже превентивним и периодичним прегледима и проверама дефинисана је чланом 3 Правилника о поступку прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација и испитивања услова радне средине (Сл. гласник РС бр. 76/2024 и 38/2025) и обухвата:

- 1) дизалице и уређаји без обзира на носивост, на механизовани или ручни погон (осим ауто-дизалице која је део опреме на путничким аутомобилима), који служе за дизање, спуштање и преношење терета помоћу челичног или другог ужета, ланца, хидрауличног система и др;
- 2) подизна платформа на механизовани погон која, помоћу уграђене платформе или корпе, служи за дизање и спуштање запослених ради обављања радних операција;
- 3) висећа скела, на механизовани или ручни погон, која на вертикалним површинама зграда, на фасадама зграда, градилиштима и у објектима намењеним за радне и помоћне просторије служи за дизање и спуштање запослених и материјала, заједно са системом везивања запослених у циљу спречавања пада са висине;
- 4) самоходно возило, на механизовани погон, које се користи за унутрашњи транспорт - вучу, потискивање, дизање, спуштање и преношење терета;
- 5) грађевинска опрема, на механизовани погон, која се користи за унутрашњи транспорт - вучу, потискивање, дизање, спуштање, преношење, сабијање, разастирање, подбушивање материјала и терета;
- 6) уређаји непрекидног транспорта (транспортери) за пренос терета (осим транспортера који се користе у трговинским и сличним објектима);
- 7) преса, маказе, нож и ваљак, на механизовани погон који су фиксно постављени за сечење, пресовање, савијање и извлачење материјала, а у које се материјал за обраду улаже или вади ручно;
- 8) опрема за прераду и обраду метала, дрвета, пластичних и сличних материјала, на механизовани погон, која је привремено или на дужи временски период постављена и/или ослоњена, у коју се материјал за обраду улаже или вади ручно;
- 9) уређаји у којима се наносе и суше премазна средства чије компоненте у додиру са ваздухом образују запаљиве и експлозивне смеше, испарења и хемијске штетности опасне по здравље запослених;
- 10) опрема, односно постројења за производњу, пуњење, мерење и контролу, са цевоводима за напајање, развођење и транспорт експлозивних, отровних и загушљивих флуида - гасова или течности, осим природног гаса (земни гас), у објектима који се користе као радни и помоћни простор, осим за опрему чији је преглед и провера обухваћен другим прописима;
- 11) противексплозивско заштићена опрема за рад, осим противексплозивски заштићене

- 12) електричне инсталације ниског напона и громобранске инсталације у објекту намењеном за радне и помоћне просторије;
- 13) привремена електрична инсталација са уређајима, опремом и прибором, постављена за време изградње грађевинских објеката или извођења других радова;
- 14) технолошке линије и друга комбинована опрема за рад која представља функционалну технолошку целину, а садржи неки од типова опреме за рад из тач. од 1) до 12) овог члана, при чему се прегледа и проверава као јединствено постројење;
- 15) остала опрема за рад (машине, уређаји, постројења, инсталације и алати) за коју је послодавац актом о процени ризика утврдио да се на њој врше превентивни и периодични прегледи и провере.

Члан 61.

Превентивни прегледи и провере опреме за рад обављају се пре почетка коришћења, односно пре давања на употребу запосленима, после ремонта, реконструкције или хаварије, као и пре почетка рада на новом месту рада ако је стационарна опрема премештена са једног на друго место, након отклањања недостатака утврђених од стране правног лица са лиценцом, после наложене мере инспектора рада, као и уколико дође до било којих промена на опреми за рад које утичу на безбедан и здрав рад запослених.

Превентивни прегледи и провере опреме за рад не обављају се за опрему за рад коју, приликом првог стављања у употребу, није потребно склапати, састављати или монтирати или опрему за рад коју је произвођач ставио у погон и предао на коришћење послодавцу.

Превентивни прегледи и испитивања електричних и громобранских инсталација обављају се пре почетка коришћења објекта.

Превентивни прегледи и испитивања електричних и громобранских инсталација не обављају се на почетку коришћења нових објеката за које је прибављена употребна дозвола из закона којим се регулише планирање и изградња.

Члан 62.

Периодични прегледи и провере опреме за рад обављају се у року који је утврђен техничким прописима и стандардима или који је одређен упутством произвођача, а најкасније у року од три године од дана претходног прегледа и провере, осим периодичних прегледа и провере опреме за рад коју послодавац утврди актом о процени ризика, а који се обављају у року утврђеном тим актом али не дужи од три године од дана претходног прегледа и провере.

Периодични прегледи и испитивања електричних инсталација обављају се у року који је утврђен техничким прописима и стандардима, после сваке реконструкције или хаварије или у року не дужи од три године од дана претходног прегледа и провере.

Периодични прегледи и испитивања громобранских инсталација се обављају у року који је утврђен техничким прописима и стандардима за утврђени ниво заштите објекта од атмосферског пражњења за објекте нивоа заштите од атмосферског пражњења 1 и 2 најдужи рок за испитивање износи две године, а за објекте нивоа 3 и 4, тај рок износи четири године.

Испитивања услова радне средине

Члан 63.

Превентивним и периодичним испитивањима услова радне средине проверава се и утврђује да ли су на радном месту и у радној средини примењене мере БЗНР утврђене прописима у области БЗНР, техничким прописима и стандардима.

Члан 64.

- 2) хемијске штетности (гасови, паре, димови и прашине);
- 3) физичке штетности (бука, вибрације и штетна зрачења - осим јонизујућих зрачења);
- 4) осветљености;
- 5) биолошке штетности.

Испитивања се обављају анализом свих елемената услова радне средине тако да се даје јединствена оцена обављеног испитивања.

Испитивања се, по правилу, врше у условима када раде сви технолошки капацитети (опрема за рад, инсталације за климатизацију, проветравање и сл.), што се посебно наводи у стручном налазу.

Члан 65.

Испитивање услова радне средине врши правно лице са лиценцом за обављање послова испитивања услова радне средине, које поседује одговарајућу опрему за испитивање услова радне средине, наведену са техничким к-кама, периодом еталонирања и периодом и начином међупровере у прихваћеној методологији.

Испитивање микроклиме

Члан 66.

Испитивање микроклиме врши се на радном месту и радној средини у којој се обавља процес рада, односно у којој се запослени крећу, или задржавају дуже од два сата у току радне смене.

Испитивања микроклиме врше се у летњем и зимском периоду.

Испитивање микроклиме у летњем периоду врши се када је спољна температура изнад 25°C, а у зимском периоду када је спољна температура испод 5°C.

Испитивање микроклиме врши се у складу са прихваћеном методологијом испитивања микроклиме, прописима у области БЗНР, техничким прописима и стандардима.

Испитивање микроклиме у радној просторији чија је површина до 100м² врши се најмање на једном мерном месту, а у радној просторији чија је површина већа од 100м² испитивање се врши најмање на сваких следећих 100м² по једно мерење.

У случају када то технолошки процес захтева, или се у просторији налази више технологија, број мерних места се одређује према захтевима технолошког процеса и карактеристикама објекта.

Испитивање хемијских штетности

Члан 67.

Испитивање хемијских штетности врши се на радном месту и радној средини где се у технолошким и радним процесима појављују хемијске штетности.

У технолошком и радном процесу послодавца нема извора хемијских штетности.

Испитивање физичких штетности

Члан 68.

Испитивање физичких штетности врши се на радном месту и радној средини где се при технолошком и радном процесу појављују бука, вибрације и штетна зрачења.

У технолошком и радном процесу послодавца нема извора физичких штетности.

Испитивање осветљености

Члан 69.

Испитивање осветљености на радном месту и радној средини врши се у складу са прихваћеном методологијом испитивања и мерења осветљености, прописима у области БЗНР, техничким прописима и стандардима.

Испитивање осветљености у радној средини врши се након постављања новоизведеног осветљења, после реконструкције постојећег осветљења, промене намене објекта, односно радне просторије у складу са прописима у области безбедности и здравља на раду, техничким прописима и стандардима.

Испитивање биолошких штетности

Члан 70.

Испитивање биолошких штетности у радним просторијама и на свим радним местима где могу да се оправдано очекују у процесу рада врши се у складу са Планом и програмом мониторинга услова радне средине и прихваћеном методологијом испитивања биолошких штетности, прописима у области безбедности и здравља на раду, техничким прописима и стандардима.

У технолошком и радном процесу послодавца нема извора биолошких штетности.

Члан 71.

Превентивна испитивања услова радне средине обављају се у периоду трајања од шест месеци, од почетка рада радног, односно технолошког процеса, реконструкције објекта у ком се обавља радни процес (уређаја за грејање, вентилацију или климатизацију, и сл.) или замене техничких капацитета којима се мењају услови рада, при чему испитивања услова радне средине морају започети са даном започињања рада технолошког процеса и морају се обављати на свака три месеца, независно од испитивања планираних Планом и програмом мониторинга услова радне средине.

Превентивна испитивања услова радне средине обављају се и након отклањања недостатака утврђених од стране правног лица са лиценцом, после наложене мере инспектора рада и уколико дође до било које промене која може утицати на услове радне средине, независно од испитивања планираних Планом и програмом мониторинга услова радне средине.

Члан 72.

Периодична испитивања услова радне средине обављају се на радном месту у радној средини најкасније у року од три године од дана претходног испитивања.

VI ЗАШТИТА ЗДРАВЉА НА РАДУ

Здравствена установа која обавља делатност медицине рада

Члан 73.

За обављање послова заштите здравља запослених послодавац ангажује здравствену установу која обавља делатност медицине рада, за коју је надлежни државни орган утврдио испуњеност прописаних услова за обављање здравствене делатности, у складу са законом.

Здравствена установа која обавља делатност медицине рада из става 1. овог члана дужна је да обавља послове у складу са законом, а нарочито:

2. прати и проучава услове рада и предлаже мере за заштиту здравља запослених у односу на ризике којима је запослени изложен на радном месту у радној средини;
3. обавља послове обуке запослених за пружање прве помоћи;
4. утврђује и испитује узроке настанка професионалних болести и болести и вези са радом;
5. оцењује и утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени за обављање одређених послова на радном месту са повећаним ризиком;
6. врши претходне, периодичне, контролне и циљане лекарске прегледе запослених и издаје извештаје о лекарским прегледима у складу са прописима о БЗНР;
7. прати здравствено стање запосленог у односу на ризике на радном месту;
8. учествује у организовању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају повређивања запослених или хаварија;
9. саветује послодавца при избору другог одговарајућег посла према здравственој способности запосленог;
10. саветује послодавца о планирању и организацији рада са здравственог аспекта;
11. учествује у изради програма за побољшање услова рада на радном месту;
12. учествује у анализи професионалних болести и болести у вези са радом;
13. непосредно сарађује са ангажованим саветником код послодавца.

Заштита података о личности

Члан 74.

Подаци о личности прикупљени у вези са лекарским прегледима запосленог поверљиве су природе и под надзором су здравствене установе која обавља делатност медицине рада која врши те прегледе, под надзором здравственог радника или другог лица које има обавезу чувања професионалне тајне прописане законом или професионалним правилима.

Подаци из става 1. овог члана могу се достављати другим лицима, само уз изричит пристанак запосленог, у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Извештај о лекарском прегледу запосленог доставља се послодавцу на начин којим се не нарушава принцип поверљивости података о личности.

Лекарски прегледи

Члан 75.

Послодавац је дужан да запосленом на радном месту са повећаним ризиком пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодични лекарски преглед у току рада.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га премести на др. радно место које одговара његовим здравственим способностима.

Члан 76.

Послодавац је дужан да, у складу са прописима о здравственој заштити, запосленима који користе опрему за рад са екраном дуже од половине радног времена обезбеди преглед вида који ће извршити служба медицине рада или офталмолог.

Преглед вида, из става 1. овог члана, се спроводи пре почетка коришћења опреме за рад са екраном, периодично у току коришћења опрема за рад са екраном у интервалима не дужим од 3 године и уколико се код запосленог појаве проблеми са видом који могу настати као последица коришћења опреме за рад са екраном.

Послодавац је дужан да, у складу са прописима о здравственој заштити, запосленом који

Послодавац је дужан да, уколико је на основу резултата прегледа из става 1. и става 3. овог члана неопходно и уколико се уобичајена корективна средства не могу користити, обезбеди коришћење посебних корективних средстава која одговарају пословима који се обављају.

Члан 77.

Послодавац је дужан да запосленом који рад обавља ноћу у складу са законом, обезбеди претходни и периодични лекарски преглед.

Код послодавца није присутан рад ноћу.

Члан 78.

Послодавац је дужан да запосленог који не ради на радном месту са повећаним ризиком, на његов захтев, упути на лекарски преглед који одговара ризицима на радном месту у редовним интервалима, а најкасније у року од 5 година од претходног прегледа.

Члан 79.

Трошкови лекарских прегледа падају на терет послодавца.

VII ЛИЧНА ЗАШТИТНА ОПРЕМА

Члан 80.

ЛЗО у смислу овог правилника јесу сва средства и опрема које запослени носи, држи или на било који други начин користи на раду, са циљем да га заштити од једне или више истовремено насталих опасности и/или штетности, односно да отклони или смањи ризик од настанка повреда и оштећења здравља.

ЛЗО у смислу овог правилника, јесу и сва помоћна средства или додаци која су намењена за остваривање циља из става 1. овог члана.

Члан 81.

ЛЗО на раду користи запослени на радном месту и у радној средини, односно приликом обављања послова и радних активности, на којима се опасности и/или штетности, односно ризици од настанка повреда и оштећења здравља, не могу отклонити или у довољној мери смањити применом техничких, технолошких, организационих и других мера у области БЗНР.

Члан 82.

Послодавац је дужан да одреди ЛЗО на основу процене ризика од настанка повреда и оштећења здравља запослених, односно препознатих и утврђених опасности и штетности којима су запослени изложени на радном месту и у радној средини.

Члан 83.

Послодавац је дужан да при давању на коришћење ЛЗО запосленом, поштује начело према коме је ЛЗО намењена за његово лично коришћење.

Када околности захтевају да одређену ЛЗО користи више запослених, послодавац је дужан да предузме све што је потребно да такво коришћење не угрози здравље и хигијену запослених.

Члан 84.

Послодавац је дужан да запосленима обезбеди и изда на употребу ЛЗО у исправном стању и на којој су примењене прописане мере за БЗНР, као и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом.

Послодавац је дужан да спроведе обуку запослених за правилно коришћење ЛЗО.

Члан 85.

Запослени су дужни да ЛЗО користе све време рада, а после рада да је оставе на за то предвиђено место.

Непосредни руководиоци су дужни да не дозволе рад запосленом који при раду не користи предвиђену ЛЗО.

Некоришћење ЛЗО од стране запослених током обављања радних задатака представља тежу повреду радне обавезе.

VIII ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ

Члан 86.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи узимајући у обзир процењене ризике, радни процес, организацију, природу и обим радног процеса, број запослених који учествују у радном процесу, број радних смена, број локацијски одвојених јединица, учесталост повреда на раду и удаљеност до најближе медицинске помоћи.

Пружање прве помоћи мора бити организовано на начин да је прва помоћ доступна сваком запосленом током радног времена, у свим сменама и на свим локацијама.

Члан 87.

Обуку запослених за пружање прве помоћи врши здравствена установа која обавља делатност медицине рада у складу са законом којим се уређује здравствена заштита, као и Црвени крст Србије, у складу са посебним законом.

Члан 88.

За пружање прве помоћи морају бити оспособљени руководиоци, као и најмање 2% од укупног броја извршилаца у једној радној смени или локацијски одвојеној јединици, за основно или напредно оспособљавање за пружање прве помоћи у зависности од процењених ризика.

Оспособљавање запослених из прве помоћи врши се сваких 5 година.

Члан 89.

Послодавац је дужан да обезбеди зидни ормарић или преносиву торбу са санитарским материјалом за пружање прве помоћи.

У зидном ормарићу или преносивој торби за пружање прве помоћи морају се налазити само средства и опрема која су за то намењена, а нарочито:

1. стерилна компреса од газе - појединачно паковање 10x10cm (5 ком.);

4. стерилна газа по 1m - појединачно паковање 80x100cm (5 ком.);
5. калико завој 10cm x 5m (5 ком.);
6. калико завој 8cm x 5m (5 ком.);
7. лепљиви фластер на катуру 2,5cm x 5m (2 ком.);
8. лепљиви фластер са јастучићем (1 кутија);
9. троугла марама величине 100x100x140cm (5 ком.);
10. игла сигурница (5 ком.);
11. маказе са заобљеним врхом (1 ком.);
12. рукавице за једнократну употребу, пар (5 ком.);
13. памучна вата, 100g (2 ком.);
14. нејодно антисептичко средство за кожу, 100ml (1 ком.);
15. спецификација садржаја (1 ком.).

Послодавац је дужан да средстца и опрему за пружање прве помоћи одржава у уредном стању и да утрошена средства и опрему за пружање прве помоћи из зидног ормарића допуни одмах.

IX ЕВИДЕНЦИЈЕ, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Обавеза вођења евиденција

Члан 90.

Послодавац је дужан да води и чува евиденције о:

1. радним местима са повећаним ризиком, запосленима који обављају послове на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове;
2. повредама на раду и професионалним болестима;
3. запосленима изложеним биолошким штетностима групе 3 и/или групе 4;
4. запосленима који су изложени карциногенима или мутагенима, хемијским материјама и азбесту, као и о здравственом стању и изложености;
5. запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме;
6. извештају о примени мера за БЗНР за делатности из члана 48. Закона;
7. извршеним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација;
8. извршеним испитивањима услова радне средине;
9. издатој личној заштитној опреми.

Послодавац је дужан да евиденцију о запосленима обученим за безбедан и здрав рад у складу са законом или њену копију држи у седишту или другој пословној просторији послодавца или на другом месту, у зависности од тога где запослени ради.

Евиденције из става 1. овог члана послодавац може водити у електронском облику, осим евиденције из става 1. тачка 5 овог члана.

Пријава повреде на раду и професионалне болести

Члан 91.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од пет радних дана од дана настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада лаку

Послодавац је дужан да, најкасније у року од пет дана од дана достављања мишљења здравствене установе која је утврдила професионалну болест пријави надлежној инспекцији рада професионалну болест.

Министарство надлежно за послове рада је дужно да на својој интернет страници учини доступним контакте дежурних инспектора рада.

Извештавање о повреди на раду и професионалној болести

Члан 92.

Извештај о повреди на раду и професионалној болести који се догоде на радном месту, послодавац је дужан да достави запосленом који је претрпео повреду, односно код кога је утврђена професионална болест, организацији надлежној за здравствено осигурање и Управи.

Извештај о повреди на раду се подноси у писаном облику до успостављања Регистра повреда на раду у електронском облику.

Осигурање од повреда на раду и професионалних болести

Члан 93.

Послодавац је дужан да запослене осигура за случај повреда на раду и професионалних болести, ради обезбеђивања накнаде штете.

Финансијска средства за осигурање из става 1. овог члана падају на терет послодавца.

Услови и поступци осигурања од повреда на раду и професионалних болести запослених уређују се законом.

X ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА РАД

Члан 94.

Послодавац је дужан да, пре почетка извођења радова на висини, у дубини, у скученом простору, у простору са потенцијално експлозивним атмосферама, на енергетском објекту, при коришћењу опасне хемијске материје, рад у зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог, обезбеди издавање дозволе за рад.

Послодавац је дужан да утврди поступак и начин за издавање дозволе за рад.

Поступак и начин издавања дозвола за рад код послодавца прописани су посебним Правилником.

XI РЕГИСТАР ПОВРЕДА НА РАДУ

Надлежност за успостављање и вођење Регистра

Члан 95.

Регистар повреда на раду (у даљем тексту: Регистар) у електронској форми успоставља и води Управа за БЗНР за потребе вођења статистике о повредама на раду.

Регистар садржи тачне и ажурне податке о повредама на раду и омогућава послодавцу да обављају послове уноса и преузимања података ради утврђивања чињеница неопходних за остваривање права из здравственог осигурања.

Послодавац приступа и користи Регистар ауторизацијом приступа Регистру или коришћењем података из Регистра преко софтверског решења.

Уношење података у Регистар

Члан 96.

Податке у Регистар уноси послодавац.

Регистар преузима податке из интегрисаног здравственог информационог система Републике Србије и информационог система организације надлежне за здравствено осигурање.

Послодавац, односно овлашћено службено лице послодавца које врши упис података у Регистар уноси податке о послодавцу, о повређеном, повреди на раду, непосредном руководиоцу и очевицу.

Послодавац је дужан да Управи електронским путем достави податке о овлашћеном службеном лицу које врши упис података из става 3. овог члана.

Након што послодавац унесе податке у Регистар, изабрани лекар помоћу интегрисаног здравственог информационог система Р. Србије уноси налаз и мишљење лекара који је први прегледао повређеног.

Након што изабрани лекар унесе податке из става 5. овог члана, организација надлежна за здравствено осигурање помоћу информационог система уноси оцену повреде на раду.

Управа води евиденцију о овлашћеном службеном лицу из става 4. овог члана.

Размена података у Регистру

Члан 97.

Размена података врши се у складу са прописима којима се уређује електронска управа.

За тачност унетих и преузетих података у Регистру одговорни су послодавац, изабрани лекар и организација надлежна за здравствено осигурање.

Обезбеђивање приступа и мере заштите приступа подацима у Регистру врши се у складу са прописима којима се уређује област електронске управе, електронске идентификације и информационе безбедности.

Регистар се налази у Државном центру за чување и управљање података који обезбеђује физичку заштиту података у складу са законом којим се уређује електронска управа и информациона безбедност.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 98.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана његовог истицања на огласној табли послодавца.

Правилник је објављен 01.12.2025. године.

За ИНСТИТУТ ЗА
МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНА
ИСТРАЖИВАЊА
директор

P. Bobut